

København, i april 1946.

Bilag 10.

Professor, dr. jur. & phil. *Alf Ross*:

Memorandum om folkeafstemning, væsentlig på grundlag af to svenske betænkninger.

Den 22. juni 1920 nedsattes ved kgl. beslutning i Sverige en komité med den opgave at foretage en alsidig undersøgelse af, hvorledes Folkeafstemnings-Instituttet havde virket i fremmede lande, og hvorvidt, i hvilken udstrækning samt under hvilke former og betingelser, nævnte institut, hvad vigtige spørgsmål angår, burde indføres i svensk forfatning. Komiteen afgav to betænkninger, den ene af 8. februar 1921 angående konsultativ folkeafstemning, den anden af 28. februar 1923 angående decisiv folkeafstemning. Begge betænkninger var forsynet med omfangsrige bilag. De citeres i det følgende således:

- Bet. I: Betänkande och förslag angående konsultativ folkomröstning. Uppsala 1921.
- Bet. I, Bil. A: Det konsultativa referendum. Av Axel Brusewitz. Uppsala 1921.
- Bet. I, Bil. B: Olika metoder för „objektiv upplysning“ vid folkomröstningar i Schweiz och Nordamerikas Förenta stater. Av Herbert Tingsten. Uppsala 1921.
- Bet. II: Betänkande angående decisiv folkomröstning, avgivet av folkomröstningskommittén. Statens offentliga utredningar 1923: 19. Stockholm 1923.
- Bet. II, Bil. A: Folkomröstningsinstitutet i den schweiziska demokratin. Av Axel Brusewitz. Statens offentliga utredningar 1923: 10. Stockholm 1923.
- Bet. II, Bil. B: Folkomröstningsinstitutet i Nordamerikas Förenta stater. Av Herbert Tingsten. Statens offentliga utredningar 1923: 8. Stockholm 1923.
- Bet. II, Bil. C: Folkomröstningsinstitutet utanför Schweiz och Förenta Staterna. Statens offentliga utredningar 1923: 20. Stockholm 1923.

Tilsammen udgør betænkningerne med bilag 997 sider.

Begreber.

Til indledning gives en oversigt over de vigtigste begreber vedrørende folkeafstemningsinstitutet. Dette forekommer i to hovedformer.

1. *Initiativ*, d. v. s. den ordning, hvorefter en vis del af folket har adgang til at fremsætte forslag til beslutning, der derefter gøres til genstand for folkeafstemning, enten umiddelbart (direkte initiativ) eller efter forudgående behandling i folkerepresentationen (indirekte initiativ).

2. *Referendum*, d. v. s. den ordning, hvorefter en af folkerepresentationen vedtaget eller påtænkt beslutning gøres til genstand for folkeafstemning.